

II. Rákóci Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola

Képzési szint	BSc	Tagozat	nappali	Tanév/félév	2022-2023/1-2
---------------	-----	---------	---------	-------------	---------------

Tantárgyleírás

A tantárgy címe	Az emberiség globális problémái
Tanszék	Földtudományi és Turizmus
Képzési program	
A tantárgy típusa, kreditértéke, óraszám (előadás/szeminárium/önálló munka)	Típus (kötelező vagy választható): választható Kreditérték: 4 Előadás: 20 Szeminárium/gyakorlat: 10 Laboratóriumi munka: - Önálló munka: 90
Tárgyfelelős oktató(k) (név, tudományos fokozat, tudományos cím, e-mail cím)	Benedek Viktória, benedek.viktoria@kmf.org.ua
A tantárgy előkövetelményei	nincs
A tantárgy általános ismertetése, célja, várható eredményei, főbb témakörei	Tárgy: Az emberiség globális problémáinak alapos megismerése. A globális problémák csoportosításának kritériumai. A globális problémák az emberiség jövőjét katasztrófák sorával fenyegetheti, amelyek elhárítása vagy kezelése is csak globális méretekben, a Föld egész népességének összehangolt, együttes cselekvési programjával valósítható meg. A globális problémák nem csupán térben kiterjedtek, hanem időben is: káros hatásai évszázadokon, több nemzedéken keresztül veszélyeztetik az ökológiai egyensúlyt. A tantárgy célja: megismertetni a hallgatókkal a globális problémák rendszerét, feltárni azokat az okokat és a megoldás lehetséges módszereit, amellyel orvosolható a globális világkrízis Feladat: - a hallgatók megismerése azokkal a problémákkal, amelyeket a tudósok jelenleg globálisnak tekintenek; - a hallgatók globális térbeli gondolkodásának fejlesztése; - a hallgatók megismertetése különböző problémák jövőképeivel; - széleskörű alapismereteket kialakítása a globális fejlődés és a globális problémák társadalmi és területi vetületeiről.
A tantárgy teljesítésének és értékelésének feltételei	A tantárgy egy féléves, 4 kreditet ér és beszámolóval zárul! A tárgy 2 modulra bomlik: 1. modul: A geoglobalisztika alapjai. A globális problémák csoportosítása

	1. téma: A globalizáció, mint tantárgy. A geoglobalisztika kutatási területe, tárgya és szerkezete 2. téma: A Római klub szemlélete és hatásai az emberiség globális problémáira 3. téma: A globális problémák csoportosítása 2. modul: Az emberiség globális problémái és azok területi tükröződése 4. téma: Globális környezeti problémák 5. téma: Globális társadalmi problémák 6. téma: A globális problémák megoldásának lehetőségei 7. téma: Fenntartható fejlődés 8. téma: Globális problémák a fejlett országokban 9. téma: A fejlődő országok világméretű problémái 10. téma: A globális problémák megjelenése és megoldási lehetőségei Ukrajnában
A tantárggyal kapcsolatos egyéb tudnivalók, követelmények	1. Практична робота №1. Римський клуб та його роль у постановці глобальних проблем людства. / 1. gyakorlati munka. A Római klub szemlélete és hatásai az emberiség globális problémáira Cél: megismerkedni a környezetvédelmi világkonferenciák és intézkedések tartalmával A gyakorlati munka menete: - írásban elkészíteni és benyújtani az alábbi vázlat segítségével egy világkonferencia jelentéseit (0-5 pont) (cím magyarul, angolul, év, a modell névadója (szerkesztője, publikálója), probléma felvetése, témakör, módszerek, következtetések, kritika) - az elkészített munkát szóban be kell mutatni (az előadás időtartama 5-8 perc) (0-5 pont) - választható jelentések: A növekedés határai Fordulóponton az emberiség A nemzetközi gazdasági rend átalakítása A hulladékkorszak után Célok az emberiség számára Párbeszéd a gazdaságról és jólétről A világgazdaság jövője Szemközt a jövővel Riói Nyilatkozat Feladatok a XXI. századra Keretegyezmény az éghajlati változásokról Egyezmény a biológiai sokféleségről IPCC 5. jelentése 2. Практична робота №2. Критерії виділення глобальних проблем людства. / 2. gyakorlati munka. A globális problémák csoportosításának kritériumai Cél: megismerkedni a globális problémák csoportosításának kritériumaival A gyakorlati munka menete: - megismerkedni a globális problémák főbb csoportjaival - ábra, ágrajz, vagy figyelemfelkeltő plakát készítése egy választott területről az alábbiak közül (0-10 pont) Túlnépesedés

Élelmezési gondok
Urbanizációs válság
Vízszennyezés
Hulladékhegyek
Globális felmelegedés
Ózonlyuk
Savas esők
Erdőirtás
Talajerózió
Világűr szennyezése
Génmanipuláció
Világóceán szennyezés

3. Практична робота №3. Глобальні проблеми у країнах розвинутого світу. / 3. gyakorlati munka. Globális problémák a fejlett országokban

Cél: feltárni a fejlett országokra jellemző globális problémákat

A gyakorlati munka menete:

- kutassa fel a Világ országainak szennyezettségi indexeit tartalmazó oldalt
- megfelelő jelkulcs segítségével csoportosítsa a Föld országait szennyezettségi index alapján (0-5 pont)
Javasolt csoportosítás:
0-30 kék
30-40 zöld
40-50 sárga
50-60 narancs
60-70 piros
70-80 barna
80-90 fekete
- számítsa ki ökológiai lábnyomát (0-5 pont)
- tanulja meg Földünk országainak területi elhelyezkedését (0-5 pont)

4. Практична робота №4. Глобальні проблеми у країнах, що розвиваються. / 4. gyakorlati munka. A fejlődő országok világméretű problémái

Cél: feltárni a fejlődő országokra jellemző globális problémákat

A gyakorlati munka menete:

- ismerkedjen meg Földünk jelenlegi háborús régióival, fegyveres konfliktusaival
- válasszon egy jelenleg aktuális fegyveres konfliktust és készítsen egy előadást a témára a következő vázlat segítségével (0-10 pont): a konfliktus megnevezése, helyszíne (ország, régió), kitörés előzményei, fegyveres események, megoldási kísérletek, aktuális helyzet, várható jövő
- az előadás időtartama 10-15 perc, választható konfliktusok:
Ukrajnai konfliktus
Szudáni konfliktus
Szír polgárháború
Mexikói drogháború
Beludsisztáni konfliktus
Magnebi felkelés
Észak-Korea helyzete

	Líbiai polgárháború Izraeli-palesztin konfliktus Kurdisztán Mianmari menekültválság Afganisztán 5. Практична робота №5. Прояв глобальних проблем людства в Україні та напрями шляхів їх вирішення. / 5. gyakorlati munka. A globális problémák megjelenése és megoldási lehetőségei Ukrajnában Cél: megismerni Ukrajnában és szűkebb környezetünkben előforduló globális problémák sajátosságaival A gyakorlati munka menete: - készítsen grafikont a GDP ukrainai alakulásáról az 1991-2017-es - keressen magyarázatot a grafikonon tapasztalható ingadozások igazolására és azokat írásban rögzítse (0-2 pont) - készítsen grafikont a népességszám változásáról az 1991-2017-es időszakban - tárja fel azokat az okokat, amelyek a drasztikus népességfogyáshoz vezettek (0-3 pont) - készítsen lakókörnyezetében kérdőívet 20 emberrel a klímaváltozásról - alkosson kimutatást a kérdőív alapján: (0-10 pont) - összehasonlító oszlopdiagramot a Földünket és Ukrajnát fenyegető globális problémákról; - kördiagramot a klímaváltozás problémájáról; - összehasonlító oszlopdiagramot a klímaváltozásért való felelősségről; - összehasonlító oszlopdiagramot a klímaváltozás elleni tevékenység hajlandóságáról.
A tantárgy alapvető irodalma és digitális segédanyagok	Irodalom: Rakonczi János: Globális környezeti kihívásaink. Szeged. Universitas Szeged Kiadó, 2008. М.Ю. Шинковский: Глобальные проблемы современности. Издательство ВГУЭС. Владивосток, 2005. Anda A., Burucs Z., Kocsis T. Globális környezeti problémák és néhány társadalmi hatásuk. Gyulai I. A fenntartható fejlődés. Micropress. Miskolc, 2012. Kerekes S. Környezetgazdálkodás, fenntartható fejlődés. Debrecen, 2007. Moser M. – pálmái Gy. A környezetvédelem alapjai. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 1992. Péter L. Elmélet és empiria öt globális társadalmi probléma kapcsán. Kolozsvári Egyetemi Kiadó, Kolozsvár, 2009 Tuba Z. Globális környezeti problémák. Gödöllői Agrártudományi Egyetem, Gödöllő, 1995 Információs oldalak 1. www.wto.org/english/res_e/booksp_e/public_forum09_e.pdf 2. http://www.myfootprint.org/ 3. http://www.bio2.com/ 4. http://www.biospherics.org/ 5. https://www.glia.hu/okolabnyom 6. http://www.un.org/esa/population

	7. http://www.clubofrome.org 8. https://www.numbeo.com/pollution/rankings_by_country.jsp
--	---

